

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Jan Erik Boge	Arkivkode: FE-033
Arkivsaksnr: 19/804	Løpenr: 19/9715
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	05.12.2019	092/2019

Suppleringsval varamedlemsliste kontrollutvalet 2019-2023

05.12.2019 Kommunestyret:

Handsaming i møtet:

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

KS- 092/2019 Vedtak:

Oppgjeret for valet av kontrollutval 2019-2023 (kommunestyresak 061/2019) vert justert som følgjer:

- Den noverande femte varamedlemmen til grupperinga Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti, Dag Nydal (Bl) går ut. Den noverande sjette varamedlemmen, Helene Mjelde Foss (Bl), rykkjer opp til femte varamedlem.

Vedtaket er gjort med heimel i reglane om kjønnsbalanse/kjønnsrepresentasjon i § 7-6 i kommunelova.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Oppgjeret for valet av kontrollutval 2019-2023 (kommunestyresak 061/2019) vert justert som følgjer:

- Den noverande femte varamedlemmen til grupperinga Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti, Dag Nydal (Bl) går ut. Den noverande sjette varamedlemmen, Helene Mjelde Foss (Bl), rykkjer opp til femte varamedlem.

Vedtaket er gjort med heimel i reglane om kjønnsbalanse/kjønnsrepresentasjon i § 7-6 i kommunelova.

Dokument som ikkje er vedlagt:

Kommunelova (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83>)

Kva saka gjeld:

Kommunestyret valde 24.10.2019 (sak 061/2019) medlemmer og varamedlemmer til kontrollutvalet for valperioden 2019-2023. Valet vart gjennomført som forholdsval etter reglane i §§ 7-5 og 7-6 i

kommunelova. Det vart sett fram to listeframlegg:

1. Listeframlegg frå Arbeiderpartiet, Høgre og Miljøpartiet dei Grøne
2. Listeframlegg frå Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti

Resultatet av valet vart som følgjer:

Faste medlemmer	Varamedlemmer i rekkefølge
Arbeiderpartiet, Høgre og Miljøpartiet Dei Grøne: Arild Røen (H)	Liv Berit Kvernes Befring (Ap) Marijke Strømmen (MDG) Kjell Roar Nordvik (H)
Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti: Terje Hoseeth Næss (KrF) Silvana Amaral Da Silva (Bl) Anne Gerd Tandstad (Sp) Svein Verner Røseth (Frp)	Anette Espelid (Bl) Audun Johannes Yndestad (Frp) Arne Jørgensen (Sp) Bjarne Hauge (KrF) Dag Nydal (Bl) Helene Mjelde Foss (Bl)

Det har i etterkant av valet kome opp spørsmål om varamedlemslista til grupperinga Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti er i samsvar med kommunelova sitt krav om kjønnsrepresentasjon (kjønnsbalanse). Nedanfor følgjer ein gjennomgang av reglar i kommunelova, samt ei drøfting av saka.

Reglar i kommunelova:

§ 7-6 i kommunelova inneheld reglar om kjønnsrepresentasjon ved forholdsval. Nedanfor følgjer avskrift av denne paragrafen:

§ 7-6. Valgoppgjør ved forholdsvalg

Ved valgoppgjøret fordeles organets medlemsplasser på de ulike listene etter hvor mange stemmesedler hver liste har fått, ved bruk av delingstall 1, 2, 3, 4 osv. Hvis flere lister har samme kvotient, tilfaller plassen den av listene som har fått flest stemmer. Har listene fått like mange stemmer, avgjøres valget ved loddtrekning.

Når det er avgjort hvor mange medlemsplasser en liste vil få, pekes medlemmene fra den enkelte listen ut i den rekkefølgen de står oppført på det innleverte listeforslaget.

Hvis en liste får minst fire medlemmer i organet, skal hvert kjønn være representert med minst 40 prosent fra listen. Får listen tre eller færre medlemmer i organet, skal begge kjønn være representert fra listen. Viser det seg at utpekingen etter andre ledd vil føre til at kravene i første eller andre punktum ikke blir oppfylt, skal kandidater fra det underrepresenterte kjønn rykke opp på listen inntil kravet er oppfylt.

Ved valg til folkevalgte organer som etter lov bare skal bestå av medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget, og ved valg av arbeidsutvalg for folkevalgte organer, skal reglene i tredje ledd følges så langt det er mulig.

Hver liste skal tildeles varamedlemmer. Så langt det er mulig, skal det være to flere varamedlemmer enn faste medlemmer. Varamedlemsplassene fordeles i samsvar med andre og tredje ledd.

Det går fram av § 7-6 at dersom ei liste får minst fire medlemmer i organet, skal kvart kjønn vera representert med minst 40 prosent på lista, og at denne regelen òg gjeld for varamedlemsplassar.

Det går òg fram av § 7-6 at kvar liste skal tildelast varamedlemmer, og at så langt det er mogleg skal det vera to fleire varamedlemmer enn faste medlemmer.

Grupperinga Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti sette i kommunestyret 24.10.2019 fram eit listeframlegg med ti kandidatar (seks menn og fire kvinner). Listeframlegget var i samsvar med reglane/krava i kommunelova. Grupperinga fekk valt inn alle ti kandidatane; fire som faste medlemmer og seks som varamedlemmer. Dei fire faste medlemmene er

to menn og to kvinner. Varamedlemmene er fire menn og to kvinner. Fordelinga av varamedlemsplassane er derfor ikkje i samsvar med kravet om at kvart kjønn skal vera representert med minst 40 prosent.

Administrasjonen har vore i kontakt med Fylkesmannen i Vestland v/Hugo Morken om saka. Han har rådd til at varamedlemslista til grupperinga Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti vert justert av kommunestyret, slik at den oppfyller kravet om kjønnsrepresentasjon. Det er vanskeleg å lesa ut av kommunelova nøyaktig korleis ei slik justering skal gjennomførast, og fylkesmannen har heller ikkje kome med noko klar tilråding om dette.

Den enklaste måten å gjera ei slik justering på, vil truleg vera å gjennomføra eit «suppleringsval», der valoppgjeret vert endra ved at den noverande femte varamedlemmen til grupperinga Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti går ut. Varamedlemslista vil då bestå av tre menn og to kvinner, og vera i samsvar med kravet om kjønnsrepresentasjon. Det kan etter dette eventuelt også gjennomførast eit suppleringsval av ein ny kvinneleg varamedlem (som då vil verta ny sjette varamedlem).

Eit alternativ til forslaget i avsnittet ovanfor kunne vore å velja ein sjuande varamedlem (ei kvinne), men då ville talet på varamedlemmer vorte høgare enn det kommunelova opnar for (kommunelova opnar for to fleire varamedlemmer enn faste medlemmer).

Reglar om suppleringsval står i § 7-10 i kommunelova. I utgangspunktet gjeld desse reglane berre i situasjonar der talet på varamedlemmer er/har vorte for lågt. Ved suppleringsval er det grupperinga sjølv som kan forslå kven som skal veljast som ny varamedlem. Jf. § 7-2 i kommunelova må det innhentast skriftleg førehandssamtykke frå den som vert foreslått/skal veljast. Samtykket må innhentast av gruppa (grupperinga) sjølv.

For å vera valbar til kontrollutvalet, må følgjande vilkår vera oppfylt, jf. reglar i kommunelova § 7-2:

En person er valgbar og plikter å ta imot valg hvis følgende vilkår er oppfylt:

- a) Han eller hun har stemmerett ved kommunestyre- og fylkestingsvalg.
- b) Han eller hun er innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen eller i en av kommunene i fylket på tidspunktet for det aktuelle valget.
- c) Han eller hun har skriftlig samtykket til å stille til valg.

Utelukka frå val til kommunale utval m.m. er, jf. reglar i kommunelova § 7-3:

Utelukket fra valg til organer nevnt i § 7-2 er

- a) fylkesmannen og assisterende fylkesmann
- b) kommunedirektøren i kommunen eller fylkeskommunen og hans eller hennes stedfortreder
- c) kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå
- d) sekretærer for kommunestyret eller fylkestinget
- e) den som har ansvaret for regnskapsfunksjonen i kommunen eller fylkeskommunen
- f) de som foretar revisjon av kommunen eller fylkeskommunen
- g) ansatte i sekretariatet som utfører tjenester for kontrollutvalget i kommunen eller fylkeskommunen
- h) ansatte i sekretariatet til kommunerådet eller fylkesrådet som har fått delegert myndighet fra rådet.

I tillegg er følgjande personar utelukka frå val til kontrollutvalet er, jf. reglar i kommunelova § 23-1:

Utelukket fra valg er

- a) ordfører og varaordfører
- b) medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
- d) medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- g) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- h) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap.

Vurderingar og konsekvensar:

I samtale med fylkesmannen v/Hugo Morken har administrasjonen ikke fått tilråding om at det vil vera nødvendig å gjennomføra valet av kontrollutval 2019-2023 på nytt. Det administrasjonen har fått tilråding om, er at varamedlemslista til grupperinga Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti bør endrast slik at den vert i samsvar med kravet i kommunelova § 7-6 om kjønnsrepresentasjon.

Administrasjonen rår til at kommunestyret gjer vedtak om at valoppgjeret for kontrollutvalet vert justert, slik at kravet i kommunelova § 7-6 om kjønnsrepresentasjon vert oppfylt. Justeringa bør vera at den noverande femte varamedlemmen til grupperinga Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti går ut, og at den noverande sjette varamedlemmen rykkjer opp til femteplass.

Dersom kommunestyret gjer vedtak om at valoppgjeret vert endra i samsvar med avsnittet ovanfor, kan det eventuelt også gjennomførast suppleringsval av ein ny kvinneleg varamedlem til kontrollutvalet. Valet må i så fall gjennomførast i samsvar med kommunelova sine reglar om suppleringsval. Administrasjonen har ikkje noko bestemt oppfatning av om det bør gjennomførast slikt suppleringsval. Dersom det er grunn til å tru at det kan vera nødvendig å ha så mange som seks varamedlemmer frå grupperinga Bygdalista, Framstegspartiet, Senterpartiet og Kristeleg folkeparti, bør det truleg gjennomførast suppleringsval.